

การศึกษาในเรื่องนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาลักษณะแบบแผนการใช้จ่ายในการบริโภคข้าวของครัวเรือนไทย และเพื่อวิเคราะห์ค่าความยืดหยุ่นของปริมาณอุปสงค์ต่อรายได้และราคา และค่าความยืดหยุ่นของอุปสงค์คุณภาพข้าวต่อรายได้ในการบริโภคข้าวของครัวเรือนไทย โดยใช้ข้อมูลจากการสำรวจภาวะเศรษฐกิจและสังคมในปี 2545 จำนวน 34,785 ครัวเรือน

ผลการวิเคราะห์พบว่า พฤติกรรมการใช้จ่ายบริโภคข้าวตามลักษณะองค์ประกอบต่างๆของครัวเรือน ได้แก่ เพศของหัวหน้าครัวเรือนพบว่าเพศชายและหญิงมีส่วนค่าใช้จ่ายในการบริโภคข้าวใกล้เคียงกัน กลุ่มอายุพบว่าสัดส่วนค่าใช้จ่ายในการบริโภคข้าวมีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้นตามอายุ ตามระดับการศึกษาพบว่าสัดส่วนค่าใช้จ่ายในการบริโภคข้าวมีแนวโน้มลดลงเมื่อหัวหน้าครัวเรือนมีระดับการศึกษาสูงขึ้น ตามกลุ่มสาขาอาชีพพบว่าอาชีพทางการเกษตรมีส่วนค่าใช้จ่ายในการบริโภคข้าวสูงที่สุด ตามลักษณะชุมชนพบว่าครัวเรือนนอกเขตเทศบาลมีส่วนค่าใช้จ่ายในการบริโภคข้าวสูงกว่าครัวเรือนเขตเทศบาล และตามระดับรายได้ครัวเรือนพบว่าสัดส่วนค่าใช้จ่ายในการบริโภคข้าวมีแนวโน้มลดลงเมื่อครัวเรือนมีระดับรายได้สูงขึ้น

สำหรับการประมาณค่าความยืดหยุ่นต่อรายได้ของครัวเรือนทั้งประเทศ พบว่าเท่ากับ 0.5318 แสดงว่าข้าวยังเป็นสินค้าที่มีการบริโภคเพิ่มขึ้นตามรายได้ที่เพิ่มขึ้น (normal goods) เมื่อพิจารณาตามลักษณะชุมชนพบว่าครัวเรือนนอกเขตเทศบาลมีการตอบสนองต่อรายได้สูงกว่ากลุ่มครัวเรือนในเขตเทศบาล ในกลุ่มระดับรายได้ต่างๆค่าความยืดหยุ่นต่อรายได้มีแนวโน้มลดลงเมื่อครัวเรือนมีระดับรายได้สูงขึ้น ค่าความยืดหยุ่นต่อราคาของครัวเรือนทั้งประเทศมีค่าเท่ากับ -0.3269 พิจารณาตามลักษณะชุมชนพบว่าครัวเรือนในเขตเทศบาลมีการตอบสนองต่อราคาสูงกว่าครัวเรือนนอกเขตเทศบาล ในกลุ่มระดับรายได้ต่างๆพบว่าการตอบสนองต่อราคา มีแนวโน้มที่เพิ่มขึ้นเมื่อครัวเรือนมีระดับรายได้สูงขึ้น

The objectives of this study were to study the rice consumption pattern of Thai households and to estimate price and income-elasticities based on the socio-economic survey data obtained from 34,785 households in 2002.

The empirical study shows that the expenditure ratio on rice consumption patterns classified by characteristics of the households had no difference between gender of household head. The expenditure ratio on rice consumption tended to increase as the age of household head increased. On the other hand, the expenditure ratio on rice consumption declined as the educational level of household head increased. Among occupations of households heads, the farm household had the highest ratio of rice consumption. Households outside municipal area had a higher ratio of rice consumption than those in municipal area. Justification from income level found that the rice expenditure ratio declined as the income level increased.

The income elasticity estimation of households in the entire country was found to be equal to 0.5318. As a result, rice is still normal goods. Households outside municipal area had income elasticity more than those in the municipal area. Justification from income level found that income elasticity declined as the income level increased. The price elasticity in the entire country was -0.3269. Households inside municipal area had higher price elasticity than those outside municipal area. By group of income level, the income elasticity was found to increase as the income level rose.